

Gyertek ide!

Megrohad a krumpli, túl sok termett tavaly. Még jó, ha a disznókkal fel tudják etetni. Egy kicsit talán az ötforintos krumpliról is szól az a számos útelzárás, de hogy ne legyen még olcsóbb, valamiféle minimális információra azért szüksége lenne az agrártárcának. Meg a pénzügyinek. Mert jövőre paradicsomból ültetnek túl sokat, s akkor hasonlóképpen meg lesznek sértődve a vetésszerkezetéről máskülönbben teljesen szabadon döntő gazdák.

Akad, aki a holland virágot sérelmezi, meg a magyar piac védelmének hiányát. Ez azért nem olyan váratlan dolog, a magánimport, a rózsát számláló vám-tiszt „megnyerése” már jó néhány éve jövedelmezőbb, mint mínusz húsz fokban üvegház, fóliát fűteni. A hollandok jobbak virágban – s nem biztos, hogy csak a nagyobb támogatás miatt –, egy hét a böröndben, egy kímélőprogram az automata mosógépben, s még mindig piacképes a vágott virág.

Valahol középben lehet az igazság, az illetékes tárcák is kapkodtak, de a gazdák kompromisszumképességére is szükség lenne. Ezt pedig akkor sem az úton kellene intézni. Azon az úton, amelyre olyanok is kiálltak, akiket egyébként nem igazán sújtanak az új rendelkezések, csak nincs elég információjuk. És azok vitték ki őket, akiknek most tényleg színt kell vallaniuk.

Kommunikációból elégtelent érdemel a kormány, mert tényleg nem magyarázták megfelelően a „mechanizmust”. Most már magyaráznák, tényleg van elég közérthetően fogalmazó szórány, rendkívüli hivatali ügyfélfogadás, csak már a gazdáknál is lement a függöny. Így fordulhat elő, hogy Kiskőrös üzen a kormánynak, hogy: gyertek ide. Így nem lehet, különösen Kiskőrösről nem.

Kovács András

• Mórahalom

Eurokonform tüntetés

Gárgyán István. „Ha kell, keresztbe fordulunk.” (Fotó: Miskolczi Róbert)

Tegnap reggel 9-kor álltak ki járműveikkel az útra a Mórahalom környéki tüntetők. Ott volt fél Zákányszék, Doma-szék, de még Röszkéről is érkeztek, hogy az 55-ös úton a fél pályát elzárva tartsák.

A Pótkerék csárda az eszmei középpont: tőle Szeged és Baja felé is nagyjából egyenlő hosszúságban foglalja el az utat a 90 traktor, mezőgazdasági kisgép, személygépkocsi.

Géczi József országgyűlési képviselő kalapban, biciklivel közlekedik egyik helyszíntől a másikig. Szinte mindenkit név szerint ismer.

Nem került volna sor a tüntetésre, ha az érdekképviselet a helyükön vannak – mondja. – A gazdakörök például március 10-ére készítenek elő egy demonstrációt, ahelyett, hogy ehhez csatlakoztak volna.

• Mi a véleménye a követelésekről?

– A PM által beterjesztett „kis módosítások” nem értek el eredményt. Az egész adó és tb-törvény fölül kell vizsgálni, olyan szempontból, hogy mi hogyan érinti a legkisebb gazdaságokat. Hiszen ami jó a pár száz hektárosoknak, az nem jó a kicsiknek. Az értékesítéssel meg senki se foglalkozik. Az MSZP választmánya is jogosnak tartja a követeléseket.

• Milyen a hangulat?
– Ez egy eurokonform

tüntetés. Kulturáltan, visszafogottan, de határozottan kérnek választ a gazdák a fölvetéseikre.

A mórahalmiak „vezére” Gárgyán István.

• Meddig tüntetnek?

– Három napig itt maradunk, és ha kell, keresztbe fordítjuk a traktorokat – válaszolja a fiatal kertészmérnök. – Pénteken kezdtük, akkor 54 traktor volt kint. Mozgósztájkot tartottunk, a Pótkeréktől a benzinkútig mentünk a járművekkel és fordultunk vissza. Nem az adózás ellen vagyunk, hanem az igazságtalanságok ellen. Hiszen az is adó, hogy áfát fizetünk. A szabályozás szerint csak a 2 millió forint felüli árbevétel esetén igényelhetjük vissza az áfát. Tehát addig félmilliót kifizetünk...

A békés, ráérős hangulatban időről időre felizzik a hangulat. Az ok: a megoldatlan sérelmek. A sok kicsi, ami most sokra ment. Elég volt a korrupcióból, a ki tudja, hány Tocsik-botrányból. Szóval, össze van itt mosva minden. Az egyik gazda még azt is mondja, a szerbek, meg a bolgárok, azok megoldták. Az ember pedig várja a fejét: kinek jó, hogy ilyen indulatok törtek a felszínre? Tudják-e ezek az emberek, hogy mit beszélnek? Komolyan hiszik-e, hogy nekünk a belgrádi tüntetések, a könnygáz, a vér, avagy a bulgáriai éhezés hiányzik...?

Fekete Klára

• Kistelek: nem az adók ellen tüntetnek!

Krumplit eszik a disznó, tiltakozik a termelő

Traktortorlasz Balástya és Kistelek között: a megemelt adó utolsó csepp volt a pohárba! (Fotó: Nagy László)

Fél órával hosszabb volt az út tegnap Szeged és Budapest között. Pontosan ennyivel tartott tovább, hiszen Balástya és Kistelek között két kilométer hosszan elállták az út egyik felét a mezőgazdasági termelők, hogy tiltakozzanak a kormány agrárpolitika ellen.

– A mi érdekeinket senki sem védi. A kamarai tagság is csak arra jó, hogy fizessünk, de semmit sem adnak érte. Ezért álltunk most ki az út szélére – mondja Bitó Pál termelő. – Gondoljon bele, öt forintért sem tudjuk a krumplit eladni, odaszórjuk a disznók elé. Hát ezért dolgoztunk egész évben?

Az út szélén gyorsan nagyobb csődület támad, hiszen mindenki szeretné föl-sorolni vélt vagy valós sérelmeit. Közben dudáló autók, integető vezetők és utasok

nézik tágra nyílt szemmel a tüntetőket.

– Össze akarják ugrasztani a városi és a falusi embereket. Mi nem az ellen tiltakozunk, hogy adót kell fizetni. A legnagyobb gond, hogy elveszítette a hazai mezőgazdaság a jövedelemtermelő képességét – mondja Vidáné Csontos Éva, aki az Orchidea Érdekvédelmi Egyesület nevében szól. – Hogyan fizessük a közterheket, amikor télen szinte nincs is bevételünk? Két-százötven forintba kerül egy kiló sertéshús előállítás, azután kapunk érte jó esetben kétszáz forintot. Azt is egy hónapos késéssel fizetik. Ez kérem nem piac, hanem közönséges rablógazdálkodás.

Nekünk olyan miniszter kellene végre, aki már látott közlőrl kapanyelet! – szól közbe az éppen odaérő Sisák Mihály, aki maga is kistermelő. – No meg olyan,

akit le is lehet váltani, ha nem megfelelően dolgozik.

A vélemény egyöntetű az út szélén, nem a megemelt adó és a tárdalombiztosítási terhek vitték ki az országútra a termelőket, hanem az évek óta tartó elkeseredettség. Az új szabályozók csak az utolsó cseppet jelentették a pohárba.

– Miféle gazdaság az, ahol nem védik a hazai termelőt? – méltatlankodott Vigh Máttyás. – Nálunk minimális a mezőgazdaság támogatása, külföldön 30–80 százalékos az állami dotáció. Hiába termelünk mi, a drága energiák és a magas közterhek miatt csak veszteséggel tudjuk értékesíteni az árut. Persze, hogy külföldről be lehet hozni a burgonyát olcsóbban, amikor ott olyan magas az állami támogatás.

A hazai agrártámogatási rendszer minden bizonnyal javításra szorul, hiszen a tüntetők többsége elsősorban

ezt sérelmezte. Akadt, aki egyenesen maffiózóknak titulálta az országos agrár-lobby képviselőit, akik a tüntetők szerint érdekeltek a külföldi termékek behozatalában.

Miből gondolják, hogy autózni luxus a parasztnak! – kelt ki magából Kailinger Zoltán szarvasmarha-tenyésztő. – Az árut el is kell szállítanunk. Az üzemanyagárak folyton nőnek, ráadásul most már az autópályáért is fizetnünk kell. Tőlünk mindenki csak a pénzt szedné...

Az út szélén ácsorgó termelőket ki-ki pogácsával, teával kínálta a tavaszi szélben. A tüntetés egyébként fegyelmezetten zajlott. Rendőri segítséggel terelték el a forgalmat, s este öt óra után ki-ki hazament, hogy az éjjeli országúton nehogy bal- esetet okozzanak az úttorlasszal. Ma folytatják...

Rafai Gábor

Minden fáj

A mórahalmi Pótkerék csárdánál, a tüntetők egy csoportjánál fékez egy kamion.

– Miért nem álltok keresztbe? – így a jótanács.

– Gyere közénk! – hangzik a válasz.

– Nem lehet, én alkalmazzott vagyok.

Majd kamion el.

Az autósok különben türelmesen kerülgetik a traktorokat. A járgányok közé be tudnak állni, amíg elengedik a szembejövő forgalmat. A torlasz éppen csak lassítja egy kicsit a közlekedést.

A csárda parkolójában ott a yard.

– Minden rendben? – barátkozom.

– Nem mondhatunk semmit, csak a Németh Karcsi – válaszolják.

Különb, úgy magunk között legyen szólv, minden rendben, tudom meg. Nincs zavar-gás.

Sok gazda tekergeti a nyakát és néz az ég felé. Szemlátomást sajnálják, hogy ebben a jó időben a bajai úton kell ácsorogni.

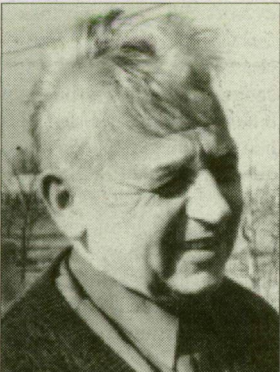
– Lenne más dolgunk is – mondogatják.

A kivonulást táblák, feliratok színtstik. Ezen azonban nem a követelések olvashatók, inkább egynemű célzás, bizonyos helyekre. „Elpusztítottátok a nemzet vagyonát, de a földet ne adjátok el!” – utal egy mondat arra, hogy a korábbi állami vállalatok nagy része külföldi tulajdonba került. A gazdák úgy érzik, a hektárokat jelentős hányada már most úgynevezett zsebszerződésekkal zömmel az osztrákok kezében van.

Amúgy pedig felháborító, hogy a Nagy Frigyes éppen most ment el Párizsba!

F. K.

Megkérdeztük: ön miért tiltakozik?

Id. Kotogán Vilmos disznó- és zöldségtermelő (Zákányszék): – A leginkább az háborít föl, hogy külföldről nagy mennyiségben belan hozták az olcsó virágot, ezzel teszük tönkre a hazai termelőt. Legszívesebben fölborítanám a holland kamiont, mint ahogy a franciák tették a magyar libamáját szállító teherautóval. Tizenöt hold földet kaptam vissza, de csak nagy ráfizetéssel tudok rajta termelni. Ami megterem, azért nem kapok annyit, hogy fedezze a kiadásaimat, a be-művelést, a trágyázást, az üzemanyagot. Különb nem az a probléma, hogy adót kell fizetni, hanem hogy a támogatással, meg a könyveléssel akkor a bürokrácia.

Sári Géza kertészke-dés-sel, állattartással foglalkozó termelő (Zákányszék): – A Picknek most adtam le 10 darab sertést, 200 ezer forintot kaptam értük. Közben nekem 250 ezer kiadásom volt a hízalással. Szégyen a fejadag rendszer is, ahogy megbecsülték, hogy személyi fogyasztásra mindenkin 50 ezer forintot lehet elszámolni. Az csak napi 136 forint, amiből jól kel-lene lakni!

Gárgyán Tanács István állattartó, valamint zöldség- és gyümölcs-termelő (Zákányszék): – Nálunk három-négy hónapig csak kifelé megy a pénz, beruházunk, vetőmagot veszünk, vetünk, műtrágyázunk és utána derül ki, elverte-e a jég a termést, hogy megérte-e dolgozni. Ha minden jól jön össze, akkor van bevéte-lünk. Nem azért tüntetünk, mert nem akarunk dolgozni – mi a 24-ből a legszíveseb-ben 26-ot is dolgozánk. De hogy a kemény munka után még könyvelgessünk, adminisztráljunk, a számlákat gyűjtögessük, a menetlevelet vezessünk, az már végképp nem fér bele az időnk-be.

Böröcz Antal mezőgazda-sági vállalkozó (Kistelek): – Úgy érzem, tönkretették az egész magyar mezőgazdasá-got. Az az érzésem, hogy odafönn alaposan elszámol-ták magukat. Két családtag-gal együtt dolgozunk, olykor a semmiért. Most már évi 140-150 ezret elvisz a társadalombiztosítás, és persze mi is fizetünk mindenért adót. Igencsak kevés a 250 ezer fo-rintos adómentesség. De a legrosszabb az, hogy még na-gyon alacsony áron sem tud-juk eladni azt, amit megter-meltünk, mert a kormány mindenből importál. Külföl-dön magasabb a mezőgazda-ság támogatása, így mi nem is lehetünk versenyképesek az ottani termelői árakkal.

Kapás Ferenc kistermelő (Kistelek): – Nem az a fő problémánk, hogy adót és társadalombiztosítást kell fi-zetnünk, hanem az, hogy nincs miből. A termelő nem bír el ilyen magas járuléko-kat, mert nincs kereslet. Ide-haza is meg tudjuk termelni a primórt, de amikor piacra dobnánk, megjelenik a kül-földi áru, ami támogatott, így azután olcsóbb. A másik nagy gondunk a kereskede-lemmel van: tíz forintot ka-punk egy kiló krumpliórt, az-után 30-35 forint lesz belőle, mire a fogyasztóhoz kerül. A termelő vállalja az igazi rizi-kót 8-10 százalékos haszo-nért, miközben a kereskedők minimális munkával 200 százalékos a hasznuk.